

laksur er at taka dýrini, so tey ongar nátturligar figgindar hava.

- Í Noregi hevur Rotanon verið brúkt at beina fyri laksalús.

- Fåa vit ikki beint fyri lúsin, er stórir vandi fyri laksinum.

- Endamálið er at beina fyri vertinum. Tí við onum vertsdýri, doyir bakterian skjótt.

- Tað ljóðar ørt, men sannleikin er í stuttum, at vit týna liv fyri at bjarga livi og gera tað livligt.

Trond Haukebø sigur:

- Tað er viðtákin politikkur í Noregi, at laksalús skal fyrirbeinast. Hetta hava vit brúkt Rotanon til og vit fara framvegis at brúka Rotanon, har tað er neyðugt.

- Áðrenn eitt ókið verður viðgjørt, verða nágreiniligar fyrirreikingar gjørdar og m.a. leggja vit stóran dent á at upplýsa fólk á staðnum um, hvat Rotanon víðgerðin ber í sær.

Hetta við upplýsing var fundurin í Porkeri eitt gott dømi um, tí tað varð sagt, at tað vóru norðmenninir, sum høvdu biðið um hann.

Skal drekka 60.000 litrar

Norðmaðurin fortaldi, at Rotanon verður brúkt í evarska lítum nøgum.

- Vit brúka bara ein hálvan litur av rotanon fyri hvørjar 1000 kubikmetrar av vatni. Ella við øðrum orðum: Vit brúka ein hálvan litur fyri hvørja millión litrar av vatni. Mátið skal vera nokk so nágreiniligt, tí verður ov lítið stoytt í, ger tað ikki mun fyri fiskin.

- Rotanon er ikki skaðligari enn so, at eitt vaksið fólk, sum vigar 60 kilo, skal drekka minst 60.000 litrar av rotanon - víðgerðum vatni í einum, áðrenn vandi verður á ferð.

- Rotanon er eitt gamalt, roynt evni. Í USA er tað brúkt síðani miðskeiðis í fimtiárunum. Ikki at berja niður sjúk, men at berja niður ónskt fiskasløg.

- Kanningarnar hava víst, at tað eru eingi hjáðrin av Rotanoni.

Annars hevur Rotanon

verið kent leingi. Indíánarar í Suðuramerika brúktu tað at fiska við í áum fyrr í tíðini.

Samstarv ímillum myndugleikar

Trond Haukebø sigur, at orsökkin til at teir eru komnir til Føroyar er tí, at almennir føroyskir myndugleikar vendu sær til norskir myndugleikar um hjálp at víðgera vøtnini og áirnar omanfyri Hov við Rotanon.

- Okkara uppgáva var fyrst at meta um, antin tað letur seg gera at víðgera við nevnda ókið við Rotanon.

- Eftir at hava kannað víðurskiptini mettu vit, at tað letur seg gera.

- Síðani hava vit lagt arbeiðið til rættis og nú eru vit her.

- Vit eru altso her sum eitt úrslit av samstarvi ímillum almennar føroyskar myndugleikar og almennar norskir myndugleikar.

Trond Haukebø legði dent á, at teir annars eru uttanveltaðir í hesum máli og teir hava onga sum helst ávirkan havt avgerðina um, ókið skuldi víðgerðast við Rotanon, ella ikki.

Hetta segði hann, tí hann skilti, at Rotanon hevði

verið heitt samrøðuevni seinastu tíðirnar.

Dýdning at drepa alt

Trond Haukebø sigur, at tá ið avgerð er tikin um at víðgerða eitt óki við Rotanon, hevur tað stóran týdning at leggja væl til rættis.

- Skal víðgerðin eydnast er tað av stórum týdningi, at alt verður dripið.

- Tí er tað ber ikki til bara at víðgera eina á ella eitt vatn. Øll skipanin av áum og vøtnum, sum hava samband við hvørt annað, má víðgerðast.

- Tí verður í hesum førum neyðugt at víðgerða vøtnini og áirnar rúndanum Vatnsnes, sum er tað størsta vatnið.

- Í Vatnsnesi er ein bygging og niðanfyri hana, er ikki neyðugt at víðgera, so Hovsá verður ikki rørd.

Einasta frændislið er vatnið, sum rennur í elverkið Botni og haðani í Vesturhavið.

Fekk summi við sær og summi ímóti sær

ÁKI BERTHOLDSEN

- Tað eydnaðist norska Rotanon serfrøðinginum, sum er í Hovi í hesum døgum, at vinna nakrar ivandi sálir á upplýsandi fundinum í Porkeri mikukvöldi.

- Eg var ræðsluslugin, fyrstu ferð eg hoyrdu um hetta, segði Ditlev Hemmer í Hovi. Nú eri eg ikki bangin longur, segði hann eftir fundin.

Onkur annar helt, at fáa vit eina sunna og friska náttúru afturfyri, er eingin skaði hendur, tvørtur ímóti.

Erling Bech, fyrrverandi bygðaráðsformaður í Porkeri helt, at Rotanon-viðgerðin var í fínasta lagi.

-Nógv ung húski eru í bygðini. Vit hava brúk fyri arbeiðsplássunum smoltstøðini og á roykivirkinum og ikki fyri sjúkum sílum, flugum og øðrum smákyktum á Vatnsnesi, segði hann.

Stórir ivi

Tað tað kom týðiliga til sjónar, at ivin var stórir ímillum fólk og fleiri funn-

vit, hvørja ávirkan Rotanon-viðgerðin fór at fáa á fuglalívið við vøtnini, sum var eitt tað ríkasta í Suðuroynni,

Fundarfólk vóru ógvuliga ivasom, men tað eydnaðist norsku serfrøðinginum at flyta sjónarmið.

Nú eri eg ikki bangin longur, segði Ditlev Hammer

vitt hann visti. So vitt hann visti var eitt sjúkt smolt funnið á Vatnsnesi.

Norðmenninir søgdu annars, at tað var einki løgi, at ivin var stórir ímillum fólk.

Tað var tað sama í Noregi. Má eg hava hundin inni? Skal eg fáa kúnna undir tak? Rotanon víðgerðin er ókend og tí leggja teir stóran dent á upplýsing.

- Eg veit ikki, hvussu farið verður fram í Føroyum, men í Noregi er talan um eina langa, drúga og nágreiniliga „process“, áðrenn hvørja víðgerð, segði Trond Haukebø.

- Áðrenn hvørja víðgerð verður opin fundur um víðgerðina, legði hann afturat.

Onkur annar helt, at tað var eitt vánaligt hugskot at kroysta eitt soverðið tiltak niðuryvir høvðinum á einum lítlum samfelag, sum var ímóti tíð.

- Hevði tað verið spælt við opnum kortum alla tíðina, er tað sleit ikki vist, at móttøðan hevði verið so stór.

Ein annar vísti á, at rætturin at fiska í vøtnunum var hjá ognarunum. Hevði hagastýrið verið kunnat um víðurskiptini, kann tað gott vera, at hagastýrið hevði gingið við til tað.

- Men sum farið er fram, er tað brot á ognarrættindini, at gera eitt so álvarsligt inntriv, uttan at leggja tað fyri ognarnarar.

Norsku serfrøðingarnir vísu enn einaferð á, at teir vóru ikki komnir higar at taka lut í kjaki. Teir vóru komnir at upplýsa, men upplýsing verður aldrin nóg mikið av og teir høvdu eina kenslu av, at ov lætt var farið um tað í hesum føri.

Piddi Sørensen fíltist á, at gingið verður uttan um lokalu myndugleikarnar

ust hvassliga at, at fundurin ikki varð hildin fyrr enn í evstu løtu, nakrar fáar tímar undan sjálvari víðgerðini.

Tað varð funnist at, at fundurin ikki var lýstur alment í góðari tíð so at øll, sum høvdu áhuga í málinum, kundu verið til staðar.

Sipað var til, at Heri Hjelm hevði ringt runt til bygðaráðslimir og hagastýrslimir sama dag, fundurin skuldi verða, men hann varð ongantíð lýstur alment.

Fundarfólk vildu eisini hava at vita, hví loyvið bara varð umbíðið frá Hovs Kommunu og ikki frá Porkeris Kommunu.

Heri Hjelm svaraði aftur, at tað var ikki hansara borð. - Tað eru landsdjórælæknin og landstýrið sum hava kravt hetta og standa fyri tí, segði hann.

Onkur annar vildi hava at

tí fuglurin livir eisini av fiskinum í vatninum.

Trond Haukebø váttaði, at í vatninum verður eingin føði longur, men hann roknar ikki við, at fuglurin doyði út. Í hvussu so er summi fuglasløg leita sær føði á sjónum, segði hann.

Eitt annað, fundarfólk vildi hava at vita, var, hvør hevði ábyrgdina av, at síl vóru sett útaltur í áir og vøtn aftaná víðgerðina.

- Heri Hjelm segði, at hetta var ein spurningur, sum var alt ov lítið víðgerður. Sjálvur hevði hann einki ímóti at útvega „materiali“ sum hann málbar seg.

Mikkjal Sørensen spurdi um sjúka var staðfest í síli og laks á Bessavatni og øðrum vatni, sum skuldi víðgerast.

Heri Hjelm segði, nei, so